

Anton Medved.

Pesniku ob grobu — dr. E. Lampe.

Ni ga več med nami ... Ob odprtem grobu smo stali njegovi znanci in prijatelji. Bil je lep pomladen dan, eden tistih dni, ki nam tako radi vzbujajo vesele nade, mlada priroda je vstajala k novemu življenju, s Kamniških planin je še zrla zima, a se je umikala že vedno više, trobentice so pa že cvetele v dolini. Takrat smo stali okoli odprtega groba na Žalah. Srce nam je krvavelo za dragim rajnikom, s solzami v očeh smo mislili nanj, ki je stal pred nekaj dnevi še med nami, poln novih nad in načrtov, zapajoč v svojo pomlajeno duševno moč. Ko smo upali, da nam vzplamti v novem žaru, nam je ugasnil.

Anton Medved je umrl, a ni umiral. Nenadoma je prišlo, nepričakovano. Zadnji čas se je celo čutil krepkejšega, zdravejšega, in njegova delavnost je rasla. Snoval je nova dela in pilil prejšnja. Bil je ves zamišljen in zatopljen v svoje poetične osnutke. Njegove misli niso bivale na zemlji, ampak v kraljestvu duha, — zato mu nagla selitev

v večnost ni bila daljna pot v neznano deželo. —

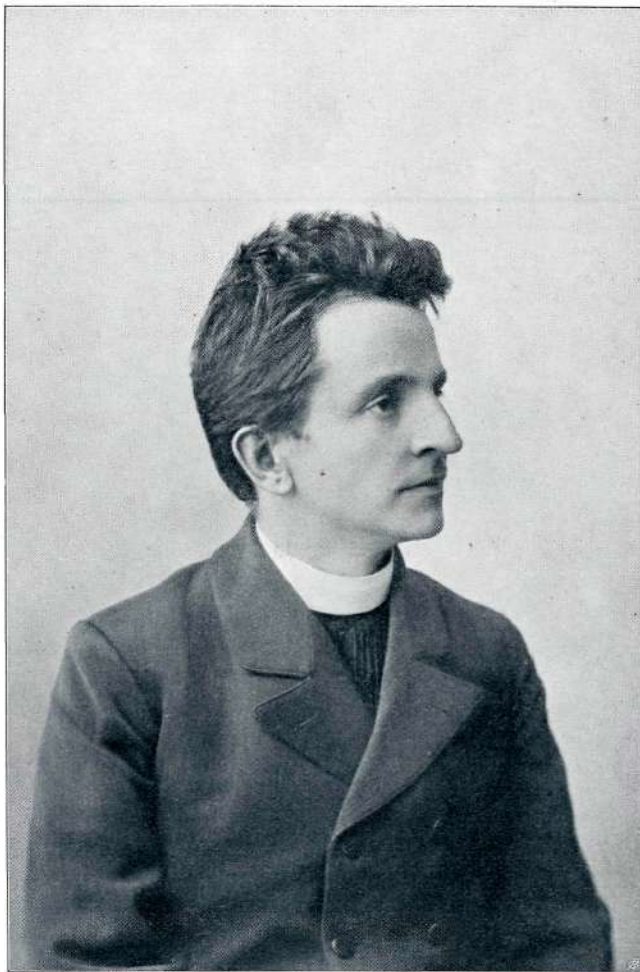
Medved je bil pesnik. Poezija je bila njegovo življenje. Vse njegove misli so se snovale v pesniški obliki. Če se more reči o kom, da je kot pesnik rojen, velja to o Medvedu. Že njegov navadni govor je bil poln duhovitih, frapantnih misli, kakor blisk se mu je zasvetil hipoma sarkastičen dovtip in takoj mu je zazvenela beseda s tako jasno odločnostjo,

da si ostrmel nad močjo te hipne pesniške inspiracije. Pesem mu je bila življenje, tolažba in edina radost.

Pa Medved ni bil le rojen pesnik. Svoj prirodni dar je vzgojil in obogatil v neprestanem študiju.

Njegova izobrazba je bila obširna in obliko je negoval z največjo skrbnostjo. Predvsem občudujemo pri njem globokost in duhovitost pesniške snovi, ki izvira iz bogate duše in iz neprestane refleksije. Življenja prevare so mu zasekale globoke rane. A on ni le tožil, ampak je svoje lastne bolečine premišljeval, se vglobil v skrivnosti krivde, milosti in odpuščenja in odkril tako nov svet, v katerem se življenja modrost objema s poezijo.

Zato je vse, kar imamo od njega, tako dozorelo in popolno. Njegova pesem je kakor bronast kip in tudi zveni kakor glas brona. Ta pesniška krepost mu je bila tako prirojena, da v dobi impresionizma in dekadentizma niti najmanj ni krenil s svoje poti. Z uprav klasičnim mirom je ohranil ves čas

† ANTON MEDVED

svoje estetično prepričanje, in to je neprecenljivo znamenje njegove pesniške velikosti.

Medved je pesnik globoke refleksije. Bridka izkušnja mu je napolnila dušo in on premišljuje svoje bolesti „sub specie aeternitatis“. Prešern je bil lirik srca, Medved je lirik razuma, pesnik-filozof. Kar je grešil in trpel v življenju, mu je vse očiščeno v ognju kesanja in spoznanja.

Njegov svetovni nazor je plod trdih izkušenj in notranjih bojov. Morda ga ni pesnika, ki bi bil prestal toliko notranjih viharjev, in v največjo čast mu štejemo, da je v teh borbah zmagal kot mož.

Ti sam si moj tovariš, duh misleči,
in jaz sem stokrat srečnejši s teboj,
kot bil sem nekoč v družini hrumeči . . .

Kar vliva v moje prsi čut sladak,
to moč je govorečega spomina:
kaj duša strastna vse trpela je,
na svetu zroč tirana in trpina,
kako po zdravju hrepenela je,
zaprta sama s sabo, brez zdravila
čakala smrti grenke vsa vesela je.

Kar Medved opeva, ni le pesniška fikcija. Bolesi kupo, ki jo tolikokrat opeva, je izpil res do dna, in bila je polna grenkega pelina . . . Obup v njegovih verzih ni le poetičen simbol; često je šel mimo njega v temni noči v vsej svoji grozi. Žgoča, strastna bolest se je le polagoma umirila, da je zapel:

Jaz ljubim svojo dušno bol
kot delež svoj od vekov dan,
kot tihi mrak, ki les in dol
ovija v mehke pajčolan.

Tak bo Medved živel v zgodovini našega slovstva. V satiri je dosegel prvenstvo. Kar biča in kar graja, stori vse z nobleso pravega umetnika in z logiko filozofa. Bil je pa tudi epik in dramatik, in sicer izmed prvih na tem polju v Slovencih. A glavni znak njegov je refleksivna lirika, ki prešinja vse njegove umotvore.

Anton Medved je bil naš pesnik, pesnik „Dom in Svetov“. Ko je pokojni dr. Frančišek Lampe ustanovil „Dom in Svet“ in stopil pred mlade književnike z vabilom, da se naj oklenejo novega glasila, je vstopil mladi Medved v krog pisateljev in pesnikov, ki so ostali zvesti sotrudniki našemu listu. Več kot dvajset let je Medved mesec za mesecem pošiljal „Dom in Svetu“ svoje pesmi; tako vesten je bil Medved, da je vsekdar držal dano obljubo. „Dom in Svet“ je bil del njegova bitja, nanj je vedno mislil, z njim je rasel in zmagoval. Medved je bil naš naj-

zvestejši prijatelj, za vse čase bo naš ponos in naša dika. Pa tudi ljubili smo ga in častili vsi: Od vladike, ki mu je odprl vrata svojega dvorca in ga poklical k sebi v njegovih težkih dneh, vsi njegovi tovariši po stanu in po duhu, da, ves slovenski literarni svet brez izjeme je spoštoval tega pesniškega genija.

Zato nas pa ta izguba tem bridkeje zadene. Nekaj dni pred smrtjo nam je zatrjeval, da se čuti svežega in krepkega za nova dela. Prestal je operacijo črev in zdelo se je, da bo nanovo oživel. Nenadoma pa nas je pretresla vest, da je umrl. Zavrtno, nenapovedana je prišla smrt in ga urno odnesla. Komaj je imel časa, da je uredil svoje stvari — živel in umrl je brez premoženja — in zbral svojega duha, da stopi pred večnega Sodnika.

Ločitev je bila bolesta. Kako težko umrje mlad mož, ki želi še delati in zoreti! Medved je umrl v najlepši dobi, dobro dokončavši štirideseto leto, ko je duh umirjen in roka izkušena, ko stoji mož na višku svoje moči. Zadnje pesmi, ki nam jih je poslal, so pričale, da raste njegova poetična sila, in veselili smo se svojega Toneta.

Tako nas je zapustil v najlepši dobi, v svojem cvetu. Ko je dospel do viška svoje delavnosti, očiščen in preizkušen, da smo pričakovali od njega samo najboljšega, mu je klonila glava in omahnila roka.

Blagi Tone, počivaj v miru! Ko so Te peljali s Turjaškega gradu, koder si izdihnil, skozi Ljubljano v Tvoj rojstni kraj v divni Kamnik, je vsa slovenska domovina z bridkostjo spremljala mrtvaški voz, ki nam je odpeljal nenadomestni zaklad. In tam na Žalah smo Te položili v hladni grob poleg Tvoje matere, kateri si posvetil toliko pesmi, da ga ni groba na Slovenskem, ki bi bil posut s tako krasnim cvetjem.

Tam počivaj, snivaj v miru! Tvoj genij pa ostani pri nas! Slovenska poezija se je dvignila na krilih Tvojega duha, obogatil si naš pesniški jezik, izklesal si nam vzore, ki bodo trajali na veke. Tvoj duh nas ni zapustil, naj živi v poetičnem stvarjanju slovenskega naroda do konca dni!

V bridkih solzah se radujemo Tvoje slave!

